

Финансирано од
Европска Унија

ГРАЃАНСКИ
РЕСУРСЕН
ЦЕНТАР

Центар за истражување и анализи

НОВУС

ИЗВЕШТАЈ

СПОРЕД ИЗБОРЕН НАВИГАТОР

прв и втор круг Локални избори 2025, Република
Северна Македонија

www.izborennavigator.mk 🔍

Центар за истражување и анализи **НОВУС** го спроведува проектот „Изборен Навигатор за зајакнување на демократијата и изборниот процес во С. Македонија“.

Овој проект е субгрант добиен во рамки на „ЕУ поддршка за Граѓански ресурсен центар – фаза 2“ финансиран од Европската Унија. Содржината на оваа платформа и овој извештај не ги одразува ставовите на Европската Унија и на Граѓанскиот ресурсен центар.

ЗА ПРОЕКТОТ И ПЛАТФОРМАТА

Општа рамка на проектот Проектот „Изборен Навигатор за зајакнување на демократијата и изборниот процес во С. Македонија“ има за цел зајакнување на демократијата преку подобрен изборен процес, зголемена транспарентност, кредибилитет и инклузивност. Проектот се фокусира на јакнење на граѓанските организации и нивната активна улога во изборните процеси, со особен акцент на учеството на жените, младите и маргинализираните групи. Проектот го спроведува Центар за истражување и анализи НОВУС. Ова претставува субгрант добиен во рамки на „ЕУ поддршка за Граѓански ресурсен центар – фаза 2“, финансиран од Европската Унија.

Еден од клучните аспекти е дигиталната платформа „Изборен Навигатор“, која овозможува активна вклученост на граѓаните од целата држава.

Платформата е дизајнирана да обезбеди:

- Целосна достапност: За лицата со попреченост и маргинализираните заедници од руралните средини.
- Вклученост на дијаспората: Достапна е англиска верзија на платформата за информираност на иселениците.
- Мониторинг алатка: Интерактивна дигитална алатка каде граѓаните, набљудувачите и новинарите можат да пријавуваат изборни нерегуларности, медиумска пристрасност, говор на омраза и злоупотреба на јавни ресурси.

Основните цели реализирани преку платформата се:

- Обезбедување дополнителни и непристрасни информации за кандидатите за градоначалници и листите за советници.
- Помагање на граѓаните да ги разберат позициите на локалните кандидати преку прашања фокусирани на општинските надлежности.
- Промовирање граѓанско учество во локалната политика и афирмирање на политичката писменост.
- Запознавање со програмите и целите на локалните кандидати и партии/коалиции.
- Овозможување информирано и независно донесување одлуки на денот на локалните избори.

За потребите на платформата се користени следните методи и инструменти:

1. Детална анализа на изборните програми и јавните настапи на кандидатите за прецизно утврдување на нивните позиции.
2. Креирање на 25 прилагодени прашања кои ги засегаат клучните надлежности (урбанизам, комунални дејности, ЛЕР, образование, животна средина), со вклучени специфични прашања за секоја од 8-те целни општини.
3. Обработка на собраните искази и нивно алгоритамско усогласување со ставовите на кандидатите во позадинскиот дел на платформа.

СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

За време на изборната кампања за Локалните избори 2025, платформата забележа значителен интерес кај граѓаните за проверка на нивната компатибилност со понудените програми.

- **Вкупен број на субмисии:** 1.115 генерирани резултати.
- **Опфат:** 8 целни општини во Република Северна Македонија.
- **Просечна активност:** ~140 испитаници по општина.
- **Најголем интерес:** Општина Велес (13.3% од вкупниот примерок).

Овие податоци укажуваат дека платформата послужила како релевантен дигитален „компас“ за дел од гласачкото тело кое бара објективна споредба на програмските понуди.

ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2025

Локалните избори во Република Северна Македонија претставуваат темел на локалната демократија, овозможувајќи им на граѓаните директно да ги изберат своите претставници во органите на локалната самоуправа. Одлуките донесени на овие избори имаат директно влијание врз квалитетот на секојдневниот живот на граѓаните.

Изборниот законик, редовните локални избори се одржуваат на секои четири години. За изборниот циклус во 2025 година, утврдени се следните параметри:

- **Прв изборен круг:** Се одржа на 19 октомври 2025 година (недела).
- **Втор изборен круг:** Се одржа на 2 ноември 2025 година, односно 14 дена по првиот круг.
- **Услов за победа:** Кандидатот за градоначалник победува во првиот круг доколку освои над **50%** од гласовите на излезените гласачи, под услов на изборите да излегле најмалку една третина (**33.3%**) од вкупниот број запишани гласачи во општината. Доколку овој услов не се исполни, се оди во втор круг каде победува кандидатот со повеќе гласови.

Право на глас и Избирачки список

Право на глас има секој државјанин на Република Северна Македонија кој наполнил 18 години и е запишан во избирачкиот список. Базата за 2025 година се темели на ажурираните податоци од Државната изборна комисија (ДИК), при што референтната бројка од парламентарните избори во 2024 изнесуваше 1.815.350 регистрирани гласачи. Транспарентноста беше обезбедена преку можноста за јавен увид во избирачкиот список преку веб-страницата на ДИК.

На овие избори граѓаните го дадоа својот глас за:

- 1. Градоначалник на општината:** Носител на извршната функција.
- 2. Членови на Совет на општината:** Избирани според пропорционален модел, каде мандатите се распределуваат согласно освоените гласови на листите предложени од политички партии, коалиции или групи избирачи.
- 3. Специфичност за Град Скопје:** Граѓаните на десетте скопски општини (Аеродром, Бутел, Гази Баба, Ѓорче Петров, Карпош, Кисела Вода, Сарај, Центар, Чаир и Шуто Оризари) гласаа на две нивоа: еднаш за органите на својата матична општина и еднаш за Градоначалник и Совет на Град Скопје.

Важноста на локалните избори произлегува од широкиот спектар на надлежности кои ги имаат општините, а кои се клучни за животниот стандард:

- **Урбанистичко планирање:** Одлучување за градба, зачувување на зелени површини и јавен простор.
- **Комунални дејности:** Водоснабдување, управување со отпад, јавна чистота.
- **Локална инфраструктура:** Одржување на улици, јавно осветлување, паркови.
- **Образование и детска заштита:** Управување со основни/средни училишта и детски градинки.
- **Животна средина:** Мерки против загадувањето и заштита на природата.
- **Култура и спорт:** Поддршка на локални манифестации и спортски објекти.

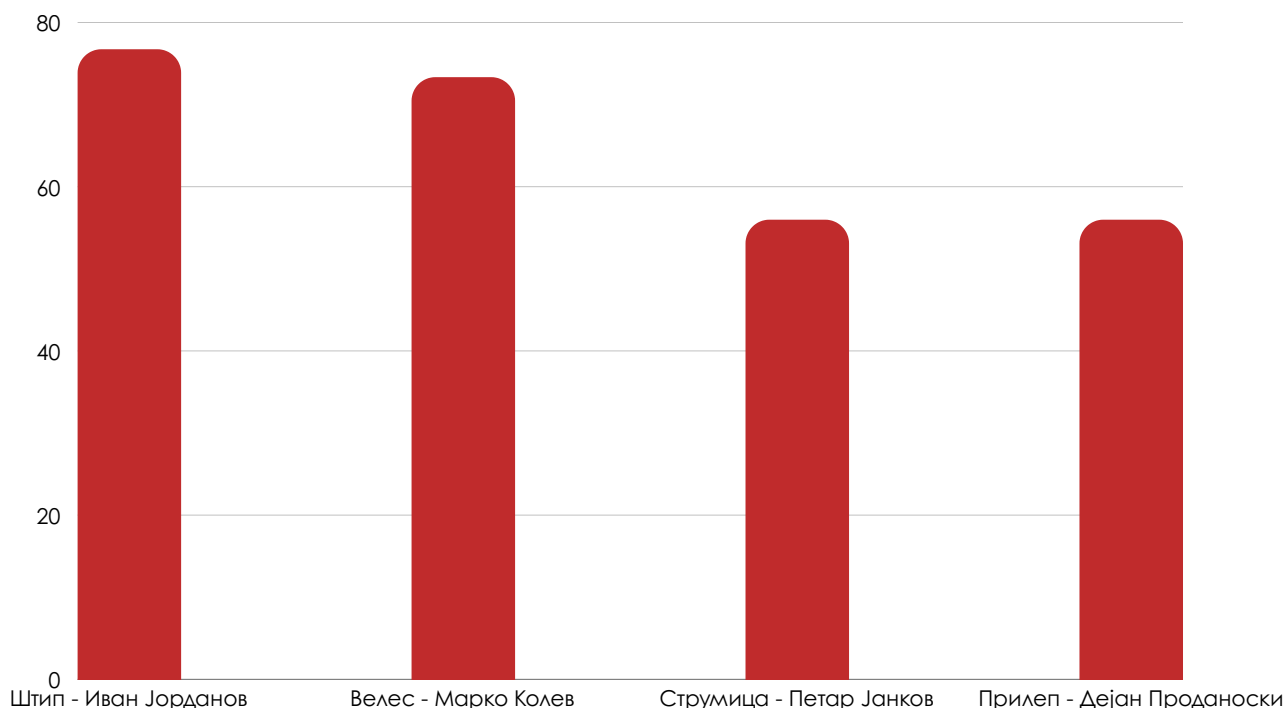
Преку својот глас, граѓаните избраа раководство кое треба да одговори на конкретните потреби и предизвици на нивната заедница во наредниот четиригодишен мандат.

ОФИЦИЈАЛНИ РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗБОРИТЕ

ПОБЕДНИЦИ ВО ПРВ КРУГ (19 ОКТОМВРИ)

Овие кандидати освоија над 50% од гласовите веднаш.

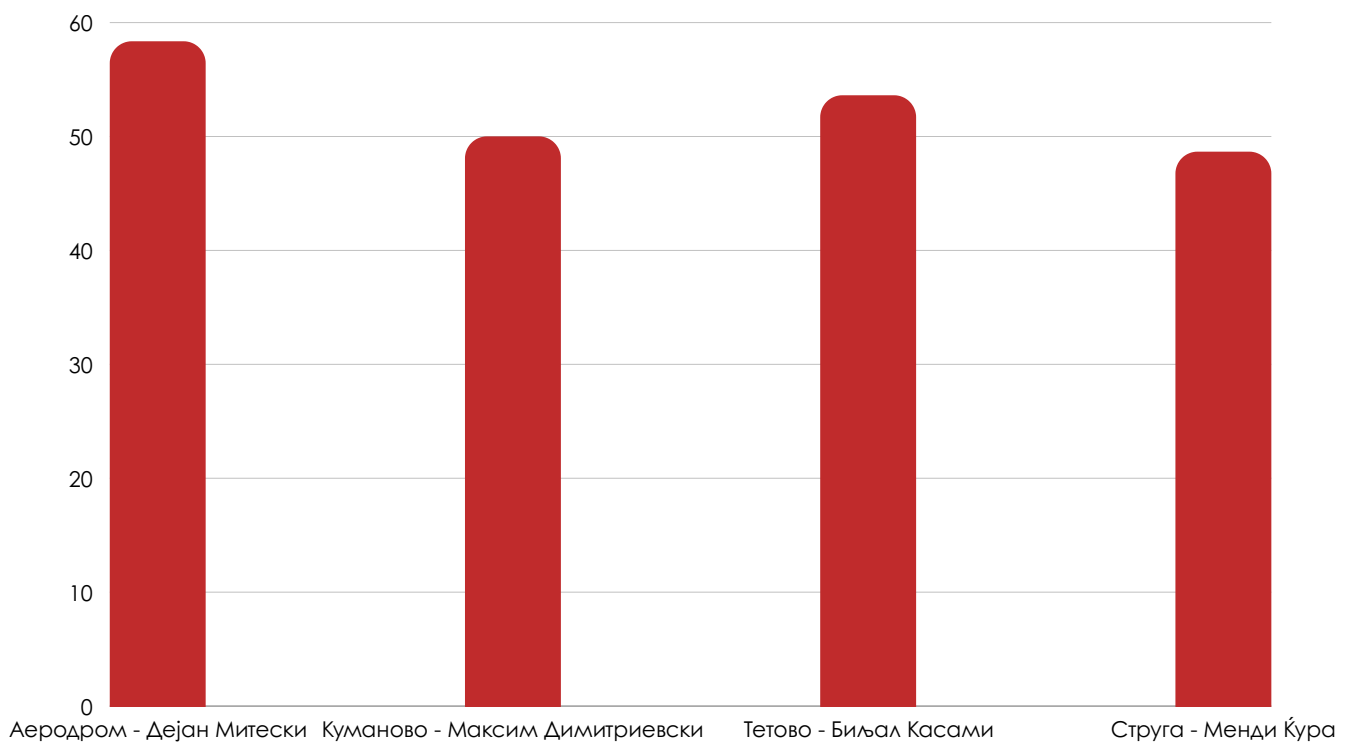
- ОПШТИНА ШТИП: Иван Јорданов (ВМРО-ДПМНЕ) – 76.74%
- ОПШТИНА ВЕЛЕС: Марко Колев (ВМРО-ДПМНЕ) – 73.34%
- ОПШТИНА СТРУМИЦА: Петар Јанков (ВМРО-ДПМНЕ) – 55.98%
- ОПШТИНА ПРИЛЕП: Дејан Проданоски (ВМРО-ДПМНЕ) – 55.98%

ПОБЕДНИЦИ ВО ВТОР КРУГ (2 НОЕМВРИ)

Во овие општини беше потребен втор круг помеѓу двајцата најдобро пласирани кандидати.

- ОПШТИНА АЕРОДРОМ: Дејан Митески (ВМРО-ДПМНЕ) – 58.36%
 - (Противкандидат: Александар Трајановски)
- ОПШТИНА КУМАНОВО: Максим Димитриевски (ЗНАМ) – 50.01%
 - (Противкандидат: Горан Стојковски)
- ОПШТИНА ТЕТОВО: Биљал Касами (ВРЕДИ) – 53.62%
 - (Противкандидат: Бајрам Реџеџи)
- ОПШТИНА СТРУГА: Менди Ќура (Независен) – 48.67%
 - (Противкандидат: Арсим Далипи)

РЕЗУЛТАТИ ОД ПРАШАЛНИКОТ НА „ИЗБОРЕН НАВИГАТОР“

Во рамки на платформата www.izborennavigator.mk, прашалникот го одговориле вкупно **1.115 испитаници**. За подобра прегледност, резултатите се јасно поделени на податоци добиени за време на првиот круг и податоци од симулацијата за вториот круг.

ПОДАТОЦИ ЗА ПРВ ИЗБОРЕН КРУГ

Во овој сегмент, корисниците добиваа споредба со целосната листа на кандидати во нивната општина.

РЕГИОН: ТЕТОВО (93 субмисии)

- Изет Зејнеловиќ: 18
- Бајрам Реџеџи: 18
- Билал Касами: 17
- Самка Ибраимовски: 16
- Катка Божиновска: 12
- Стевица Сарковски: 12

РЕГИОН: КУМАНОВО (83 субмисии)

- Нинослав Јакимовски: 13
- Максим Димитриевски: 13
- Селвер Ајдини (ДУИ): 12
- Мартин Костовски: 11
- Мирослав Петковиќ: 10
- Горан Стојковски: 10

РЕГИОН: СТРУМИЦА (90 субмисии)

- Ристо Цасконоје: 27
- Драган Котуровиќ (Независен): 25
- Марјан Даскаловски (СДСМ): 21
- Петар Јанков (ВМРО-ДПМНЕ): 17

РЕГИОН: ШТИП (119 субмисии)

- Иван Јорданов: 60
- Павел Иванов: 59

РЕГИОН: СТРУГА (76 субмисии)

- Арсим Далипи: 32
- Јована Мојсовска: 28
- Менди Ќира: 16

РЕГИОН: ВЕЛЕС (149 субмисии)

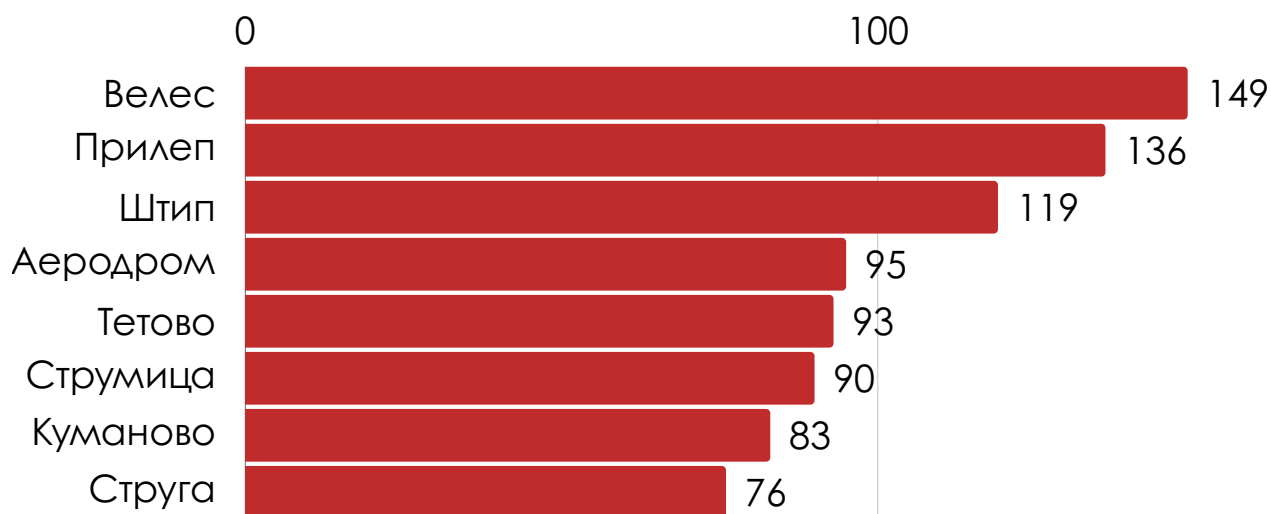
- Маја Хеско: 57
- Маријана Деловска: 48
- Марко Колев: 44

РЕГИОН: ПРИЛЕП (136 субмисии)

- Павлинче Матеска: 20
- Ѓорѓија Игески: 19
- Љупчо Дунимаглоски: 17
- Петра Лукареска: 16
- (Останати кандидати: Јасминка Стојковска 15, Жарко Бошкоски 15, Борче Чупетрески 13, Дејан Проданоски 11, Владимир Ѓорѓиоски 10)

РЕГИОН: АЕРОДРОМ (95 субмисии)

- Александар Трајановски: 25
- Дејан Лазаревски: 16
- Дејан Митески: 15
- (Останати кандидати: Марјан Димитриев 15, Владимир Михајловски 14, Славко Мишура 10)

ПОДАТОЦИ ЗА ВТОР ИЗБОРЕН КРУГ

Во овој сегмент се опфатени само општините каде имаше втор круг. Корисниците одговараа на прашалник кој ги споредуваше нивните ставови исклучиво со двајцата кандидати кои влегоа во финалето.

РЕГИОН: АЕРОДРОМ (101 субмисии)

- Александар Трајановски: 52
- Дејан Митески: 49

РЕГИОН: ТЕТОВО (67 субмисии)

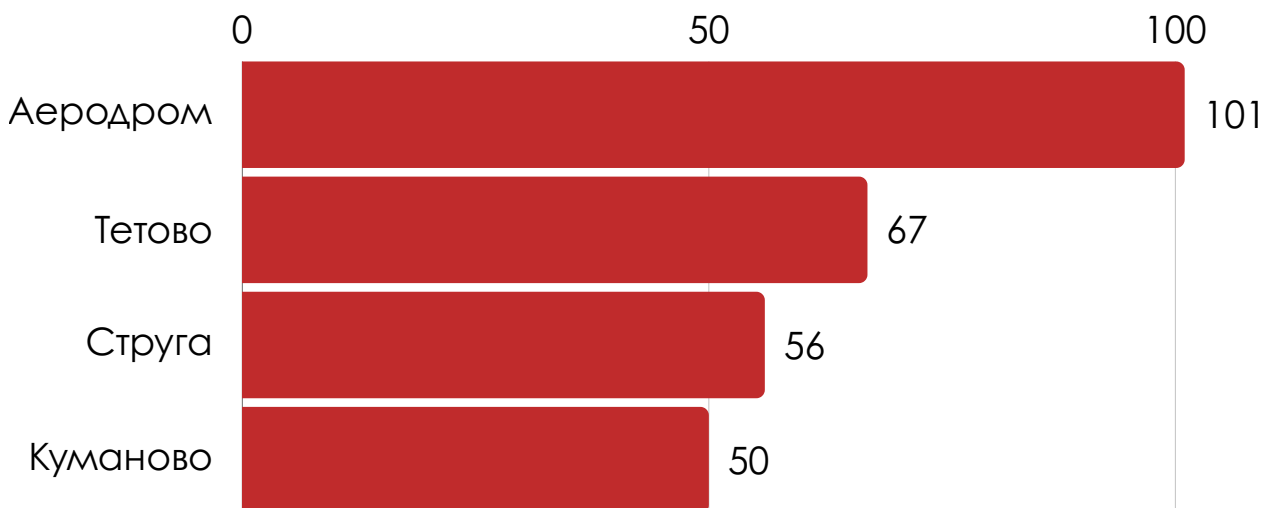
- Бајрам Реџеџи: 35
- Билал Касами: 32

РЕГИОН: СТРУГА (56 субмисии)

- Менди Ќира: 37
- Арсим Далипи: 19

РЕГИОН: КУМАНОВО (50 субмисии)

- Горан Стојковски: 26
- Максим Димитриевски: 24

ЗАКЛУЧОК

Проектот „Изборен Навигатор“ успешно ја исполни својата примарна мисија – да го помести фокусот на јавната дебата од личностите кон политиките и програмските решенија. Бројот на испитаници и нивната активност на платформата недвосмислено покажуваат дека постои значителен и растечки интерес кај граѓаните, особено кај дигитално писмената популација, за проверка на своите ставови и за носење одлуки базирани на факти.

Споредбата помеѓу податоците од платформата и официјалните резултати открива интересна динамика. Додека на платформата често доминираа независни кандидати или опции кои нудат специфични решенија за локалните проблеми (како во Струмица и Струга), финалните изборни резултати ја покажаа силата на традиционалната партиска инфраструктура. Оваа дискрепанца укажува на постоење на „тиво мнозинство“ кое бара промени и конкретни решенија, но чиј глас сè уште не се пресликува целосно во изборните кутии. Сепак, прецизноста на платформата во предвидувањето на пресвртите во одредени општини (како Струга во вториот круг) ја потврдува нејзината релевантност како алатка за „пулсот“ на јавноста.

Нашата намера останува цврста: да ги поддржиме граѓаните во разгледувањето на различни перспективи и да ги поттикнеме да донесуваат одлуки што најдобро го одразуваат нивниот личен интерес и интересот на заедницата. Резултатите од платформата служат како релевантен индикатор за расположението на електоратот и како потсетник за политичките субјекти дека граѓаните стануваат сè попребирливи и поинформирани.

Успехот на „Изборен Навигатор“ за Локалните избори 2025 ја нагласува потребата од континуирано развивање на дигитални алатки за демократско учество. Во иднина, фокусот ќе остане на проширување на опфатот кон маргинализираните групи и руралните средини, за да се обезбеди уште поширока инклузивност во демократските процеси.

ОДРЕКУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ (EU DISCLAIMER): Центар за истражување и анализи НОВУС го спроведува проектот „Изборен Навигатор за зајакнување на демократијата и изборниот процес во С. Македонија“. Овој проект е субгрант добиен во рамки на „ЕУ поддршка за Граѓански ресурсен центар – фаза 2“ финансиран од Европската Унија. Содржината на оваа платформа и овој извештај не ги одразува ставовите на Европската Унија и на Граѓанскиот ресурсен центар.

Финансирано од
Европска Унија

ГРАЃАНСКИ
РЕСУРСЕН
ЦЕНТАР

Центар за истражување и анализи

НОВУС

Центар за истражување и анализи НОВУС го спроведува проектот „Изборен Навигатор за зајакнување на демократијата и изборниот процес во С. Македонија“. Овој проект е субгрант добиен во рамки на „ЕУ поддршка за Граѓански ресурсен центар – фаза 2“ финансиран од Европската Унија. Содржината на оваа платформа и овој извештај не ги одразува ставовите на Европската Унија и на Граѓанскиот ресурсен центар.

ИЗБОРЕН
НАВИГАТОР